

IZVJEŠĆE ZA 2018.

**Porodi u zdravstvenim ustanovama u
Hrvatskoj 2018. godine**



**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

srpanj, 2019.

**HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

**Porodi u zdravstvenim ustanovama u
Hrvatskoj 2018. godine**

*Childbirths in healthcare institutions
in Croatia in 2018*

Autori:

Izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, dr. med.

Željka Draušnik, dr. med.

Ivan Cerovečki, dr. med.

Daria Jezdić, dipl. med. tech.

Grafička priprema:

Mario Hemen, ing.

Zagreb, 2019.

Sadržaj

Podaci o rođenima u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj prema prijavama poroda u 2018. godini.....	4
Porodi u zdravstvenim ustanovama u 2018. godini prema dobi majke.....	4
Rodilje u rodilištima Hrvatske u 2018. godini prema ranijim porodima i pobačajima.....	8
Antenatalna skrb	10
Porodi prema načinu završetka	10
Porodna težina živorođenih	12
Rodilje prema broju plodova i ishodu	13
Maternalna smrtnost	13
Perinatalna smrtnost.....	14

Podaci o rođenima u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj prema prijavama poroda u 2018. godini

U 2018. godini u rodilištima Hrvatske je, prema pristiglim podacima do 01. srpnja 2019., ukupno registrirano 36.752 poroda s 37.436 ukupno rođenih. Od 37.436 ukupno rođenih je 37.277 živorođeno dijete i 159 mrtvorodenih, a od živorođenih je u prvih sedam dana života ukupno umrlo 93 novorođenčadi. Rodilišni podaci se odnose na sve rođene u zdravstvenim ustanovama, neovisno o državi prebivališta majke, a od 36.752 rodilje 162 su strankinje.

Podaci iz zdravstvenih ustanova su odraz rada rodilišta i razlikuju se po metodologiji prikupljanja te po broju rođenih od podataka Državnog zavoda za statistiku koji se, prema UN-ovoj i EUROSTAT-ovoj metodologiji (primijenjeno u Hrvatskoj od 1998. godine), odnose na djecu čije majke imaju stalno prebivalište u Hrvatskoj i nisu bile odsutne iz zemlje dulje od jedne godine, kao i djecu majki koje nemaju stalno prebivalište u Hrvatskoj, ali na području Hrvatske borave jednu godinu ili dulje. Prema ovom izvoru, u Hrvatskoj je u 2018. godini registrirano 36.945 živorođene djece (tablica 1.).

Tablica 1. Broj poroda, ukupno rođenih i živorođenih registriran u rodilištima Hrvatske 2018. godine

GODINA	Broj poroda	Broj ukupno rođenih	Broj živorođenih
2018.	36.752	37.436	37.277
2018.*		37.109	36.945

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. g. (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2018. godinu)

* podaci Državnog zavoda za statistiku, prema EUROSTAT metodologiji (prema prebivanju majke u Hrvatskoj godinu ili dulje)

Napomena: Rodilišni podaci uključuju sve porode u zdravstvenim ustanovama, neovisno o državi prebivališta majke

Porodi u zdravstvenim ustanovama u 2018. godini prema dobi majke

Prema dobi majke, najveći udio u porodima od 34,47% odnosi se na rodilje u dobi 30 - 34 godine, potom slijede porodi od majki u dobi 25 - 29 godina u udjelu od 28,04%, a 18,12% poroda je od majki u dobi 35 - 39 godina te su svi ostali porodi u znatno manjem udjelu (tablica 2. i slika 1.).

Tablica 2. Rodilje prema dobi u rodilištima Hrvatske u 2018. godini

Dob rodilje	≤ 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	≥ 45	nepoznato	ukupno
	3 0,01%	885 2,41%	4.837 13,16%	10.305 28,04%	12.670 34,47%	6.658 18,12%	1.334 3,63%	60 0,16%	0 0,00%	36.752 100%

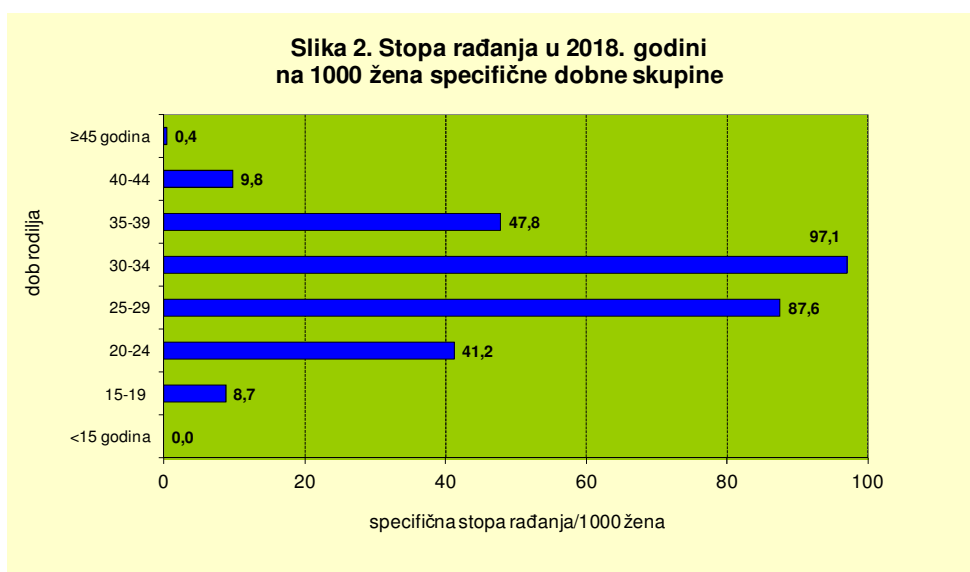
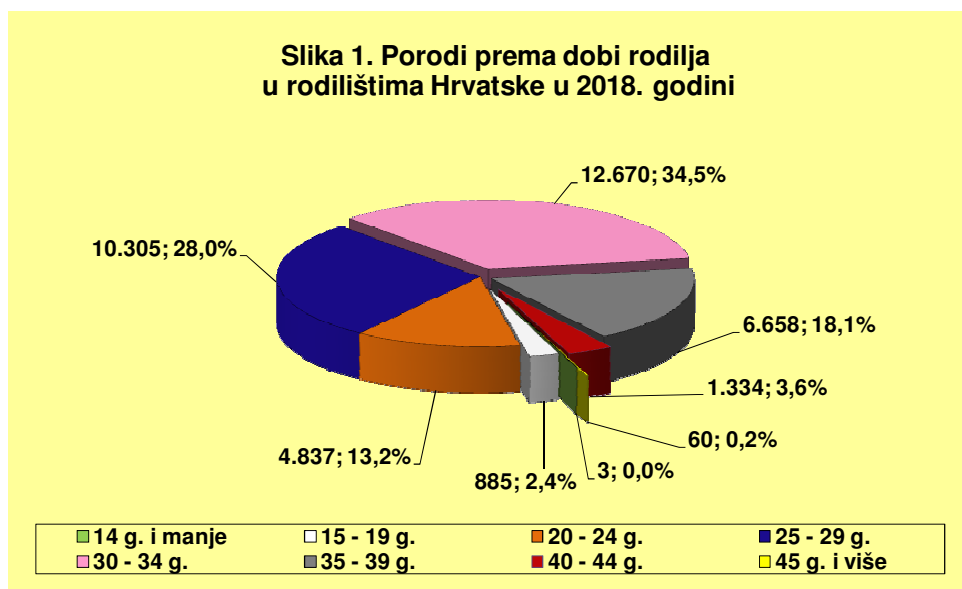
Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. g. (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2018. godinu)

U Hrvatskoj se već niz godina bilježi sve manji broj poroda u mlađim dobnim skupinama i porast u starijim dobnim skupinama, što je povezano sa socijalno-ekonomskim prilikama mladih koji u sve kasnijoj dobi dobivaju mogućnost zapošljavanja i rješavanja stambenih pitanja te se sve kasnije odlučuju na stvaranje obitelji. Sve manji broj žena se odlučuje za rađanje u dobi koja je, prema biološkim i medicinskim kriterijima, optimalna za rađanje.

U 2016. godini dolazi do promjene u dugogodišnjem rangu rađanja u odnosu na dob rodilja, a isti trend se nastavlja i u 2017. i 2018. godini. Trend porasta je u dobi 30 - 34 godine (97,1/1.000 žena

te dobi, u 2017. godini je stopa iznosila 91,4/1.000). Na drugom mjestu, ali s padom učestalosti poroda su rodilje u dobi 25 - 29 godina (87,6/1.000 u 2018. godini; 84,3/1.000 u 2017. godini). Stopa rađanja u dobi 20-24 godine je niska, ali u blagom porastu, od 40,5/1.000 u 2018. godini na 41,2/1.000, u 2018. godini. Učestalost poroda u adolescentica od 8,7/1.000 je u daljnjem padu u odnosu na prethodne godine (u 2017. godini je iznosila 9,2/1.000 žena u dobi 15 - 19 godina). Za adolescentnu skupinu je važno napomenuti da i dalje bilježimo lagani pad broja poroda u maloljetnica (≤ 17 navršenih godina), jer je u 2018. godini bilo 222 rodilja te dobi, a u 2017. godini 235. U 2018. godini su bile 3 rodilje u dobi od navršenih 14 godina, za 4 manje u odnosu na 2017. godinu. U postupnom je padu i broj poroda u mlađih punoljetnica (18 i 19 godina) od 752 u 2017. godini na 666 u 2018. godini. Trend pada stope rađanja u maloljetnica moguće je povezati s razvojem mreže savjetovašta za reproduktivno zdravlje mladih u službama školske i adolescentne medicine zavoda za javno zdravstvo kao i medijskom davanju pozornosti zdravstveno-edukativnim programima i promicanju reproduktivnog i spolnog zdravlja mladih.

Osim što je najviša stopa poroda pomaknuta u dobnu skupinu 30-34 godine, više su i stope rađanja u dobi 35-39 i 40-44 godine. U 2018. godini je u žena u dobi 35 - 39 godina zabilježen porast poroda na 47,8/1.000 u odnosu na 2017. godinu (46,1/1.000), u dobnoj skupini 40 - 44 godine s 9,1/1.000 na 9,8/1.000, a u skupini 45-49 godina su porodi nepromijenjene učestalosti, 0,45/1.000 žena te dobi. U dobi ≥ 50 godina zabilježena su 2 poroda.



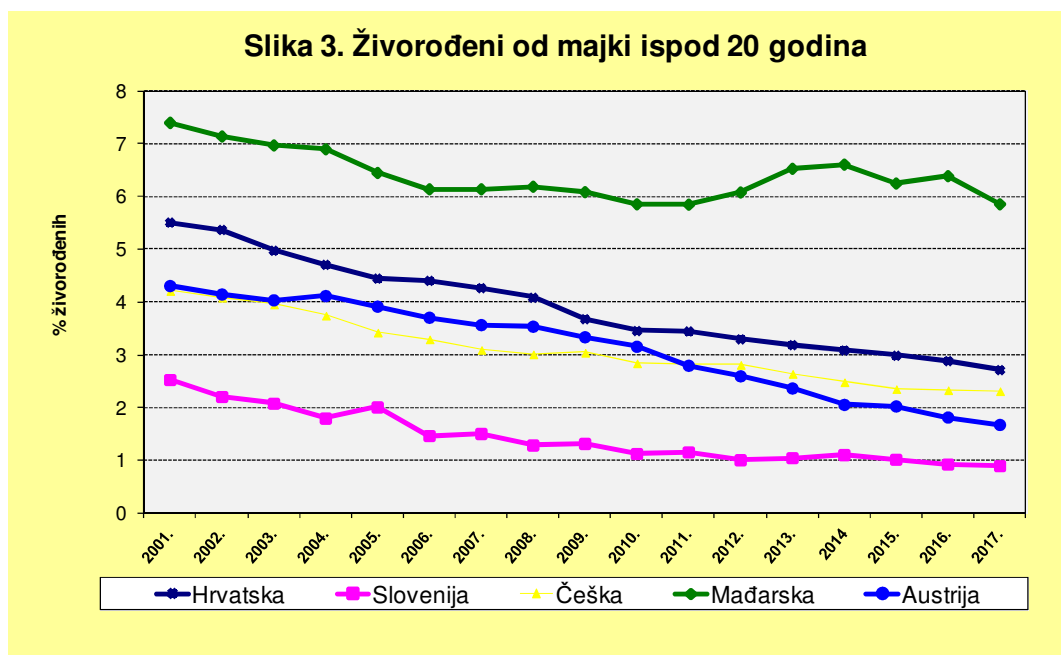
Porodi u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj 2018. godine

Promjene vezane uz smanjenje udjela djece od majki u dobi ispod 20 godina te povećanje broja poroda i udjela djece u majki u dobi iznad 35 godina bilježe i druge zemlje u našem okruženju, prema podacima dostavljenim za Eurostat (tablice 3. i 4.; slike 3. i 4).

Tablica 3. Udio živorođenih od majki dobi ispod 20 godina

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
1995.	5,96	4,98	11,04	11,53	4,39
1996.	5,89	4,20	9,00	10,96	3,95
1997.	5,43	3,57	7,65	10,22	4,01
1998.	5,25	3,34	6,67	9,43	4,03
1999.	5,42	3,19	5,98	8,43	3,97
2000.	5,29	2,79	4,91	7,99	4,17
2001.	5,51	2,53	4,22	7,40	4,31
2002.	5,37	2,21	4,09	7,14	4,15
2003.	4,98	2,08	3,96	6,97	4,04
2004.	4,71	1,80	3,75	6,90	4,12
2005.	4,45	2,01	3,43	6,45	3,92
2006.	4,41	1,47	3,30	6,14	3,71
2007.	4,27	1,51	3,10	6,14	3,57
2008.	4,09	1,29	3,02	6,19	3,54
2009.	3,68	1,32	3,05	6,09	3,34
2010.	3,46	1,13	2,85	5,86	3,16
2011.	3,45	1,16	2,83	5,85	2,80
2012.	3,30	1,01	2,82	6,08	2,59
2013.	3,19	1,05	2,65	6,53	2,37
2014.	3,09	1,11	2,49	6,61	2,06
2015.	2,99	1,02	2,36	6,25	2,03
2016.	2,89	0,93	2,34	6,39	1,82
2017.	2,73	0,90	2,32	5,86	1,68

Izvor podataka: Eurostat, srpanj 2019. godine



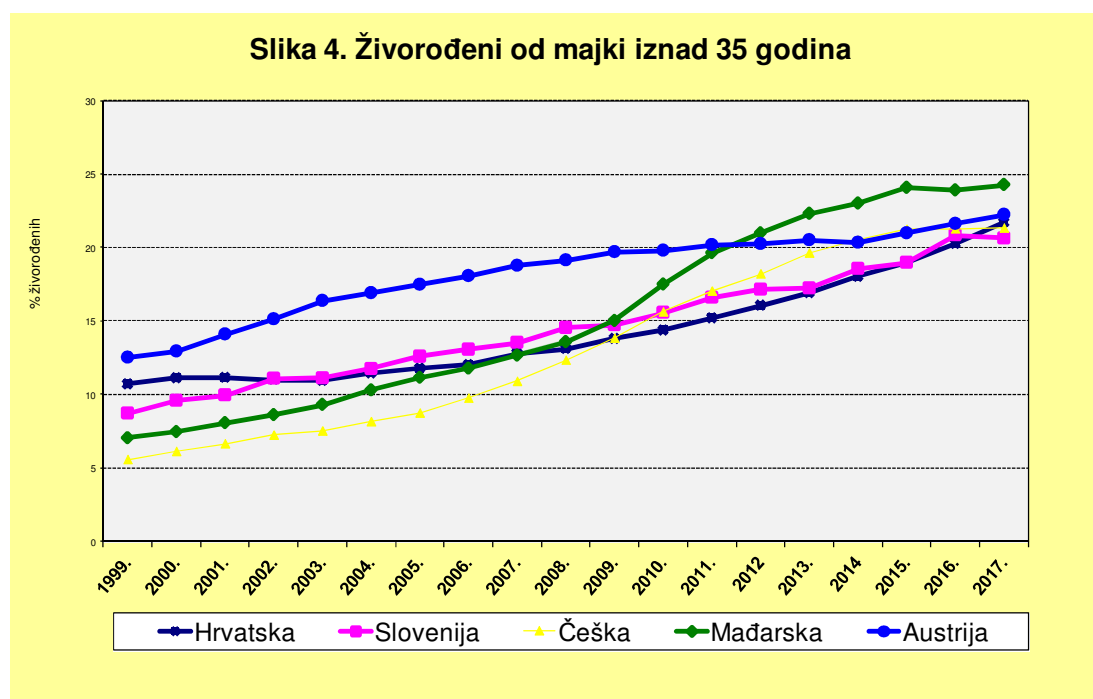
Porodi u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj 2018. godine

Istovremeno, broj i udio živorođenih od majki dobi iznad 35 godina je u daljnjem porastu. U 2017. godini je, prema podacima DZS-a dostavljenim Eurostat-u 21,67% svih živorođenih bilo od majki starijih od 35 godina. Za Hrvatsku prvi put u 2005. godini, a potom i u svim narednim godinama, nalazimo da je udio živorođene djece viši u skupini žena u dobi 30 - 34 godine nego u skupini žena u dobi 20 - 24 godine, s trendom porasta.

Tablica 4. Udio živorođenih od majki u dobi 35 godina i više

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
1995.	9,16	7,01	4,54	6,94	8,98
1996.	10,23	7,32	4,78	6,96	9,66
1997.	10,92	8,05	4,97	7,05	10,80
1998.	10,84	8,85	5,24	6,88	11,31
1999.	10,68	8,71	5,57	7,02	12,51
2000.	11,10	9,57	6,13	7,44	12,93
2001.	11,13	9,94	6,65	8,05	14,09
2002.	11,00	11,07	7,23	8,59	15,12
2003.	10,93	11,11	7,51	9,29	16,37
2004.	11,43	11,74	8,15	10,28	16,90
2005.	11,75	12,57	8,74	11,13	17,47
2006.	11,99	13,05	9,75	11,76	18,06
2007.	12,78	13,52	10,90	12,65	18,76
2008.	13,10	14,53	12,34	13,56	19,13
2009.	13,78	14,71	13,84	15,00	19,69
2010.	14,35	15,56	15,62	17,48	19,79
2011.	15,18	16,58	17,03	19,62	20,17
2012.	16,04	17,13	18,20	20,97	20,24
2013.	16,95	17,22	19,62	22,29	20,50
2014.	18,10	18,54	20,5	22,99	20,33
2015.	18,97	18,97	21,24	24,06	20,97
2016.	20,24	20,28	21,27	23,89	21,61
2017.	21,67	20,62	21,33	24,26	22,23

Izvor podataka: Eurostat, srpanj 2019. godine



Rodilje u rodilištima Hrvatske u 2018. godini prema ranijim porodima i pobačajima

Podatak o ranijim porodima je evidentiran u 35.080 roditelja, a za 1.672 (4,55%) ovaj podatak nije upisan. Između 35.080 roditelja u kojih je evidentiran podatak o dosadašnjim porodima bilo je 41,78% prvorođeni (ukupno 14.658), 36,37% drugorođeni (ukupno 12.759 roditelja) i 21,84% žena s tri ili više ranijih poroda (ukupno 7.663). U 2017. godini dolazi do promjena u odnosu na izvještavanje prethodnih godina i to u načinu dostave podataka (Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav - NAJS) i metodologiji bilježenja podataka o ranijim porodima (ranije je rubrika za prvorođene ostajala prazna). U odnosu na 2017. godinu, ukupan broj poroda je porastao za 651 (1,8%) - tablica 5.

Tablica 5. Rodilje u rodilištima Hrvatske prema broju ranijih poroda u razdoblju od 2001. do 2018. godine

godina	ukupno roditelja	prvorođeni	drugorođeni	treće i višerođeni	nepoznat broj ranijih poroda
2001.	38.666 100%	18.289 47,29%	12.468 32,25%	7.909 20,45%	- -
2002.	39.408 100%	18.309 46,46%	13.528 34,32%	7.571 19,21%	- -
2003.	38.925 100%	18.732 48,12%	13.174 33,84%	7.019 18,03%	- -
2004.	40.211 100%	19.498 48,49%	13.470 33,50%	7.243 18,01%	- -
2005.	42.248 100%	19.851 46,99%	14.238 33,70%	8.159 19,31%	- -
2006.	41.323 100%	19.682 47,63%	13.933 33,72%	7.708 18,65%	- -
2007.	41.711 100%	19.976 47,89%	13.995 33,55%	7.740 18,56%	- -
2008.	43.336 100%	20.821 48,0%	14.615 33,7%	7.900 18,2%	- -
2009.	44.068 100%	21.147 48,0%	14.843 33,7%	8.078 18,3%	- -
2010.	42.688 100%	20.995 49,2%	14.202 33,3%	7.491 17,6%	- -
2011.	40.629 100%	20.652 50,8%	13.166 32,4%	6.811 16,8%	- -
2012.	41.091 100%	20.852 50,7%	13.322 32,4%	6.917 16,8%	- -
2013.	39.428 100%	20.123 51,0%	12.721 32,3%	6.584 16,7%	- -
2014.	39.132 100%	19.325 49,4%	12.879 32,9%	6.928 17,7%	- -
2015.	36.866 100%	18.073 49,0%	12.273 33,3%	6.520 17,7%	- -
2016.	37.107 100%	18.553 50,0%	11.865 32,0%	6.689 18,0%	- -
2017.	36.101 100%	11.389 31,55%	11.833 32,78%	6.900 19,11%	5.979 16,56%
2018.	36.752 100%	14.658 39,88%	12.759 34,72%	7.663 20,85%	1.672 4,55%

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2018. godinu)

Porodi u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj 2018. godine

Udio roditelja s jednim pobačajem je godinama 13-14%, s 2 pobačaja oko 3% te s više pobačaja oko 1% (tablica 6.). U 2018. godini su bile 33.984 roditelje s poznatim podatkom o prethodnim pobačajima i 2.768 (7,53%) roditelja s nepoznatim podatkom o pobačaju. Unutar poznatog broja pobačaja 27.268 ili 80,24% roditelja je bilo bez ranijeg pobačaja, 5.099 ili 15% s jednim pobačajem, 3,5% s dva pobačaja i 1,26% s više pobačaja – slika 6. Podaci za 2017. godinu se značajno razlikuju, zbog promjene u načinu i metodologiji prikupljanja podataka kroz NAJS, s velikim brojem i udjelom nepoznatih podataka. Poboljšanje u kvaliteti podataka vidljivo je u 2018. godini i pokazuje da je održan trend od više od 80% roditelja bez ranijih pobačaja.

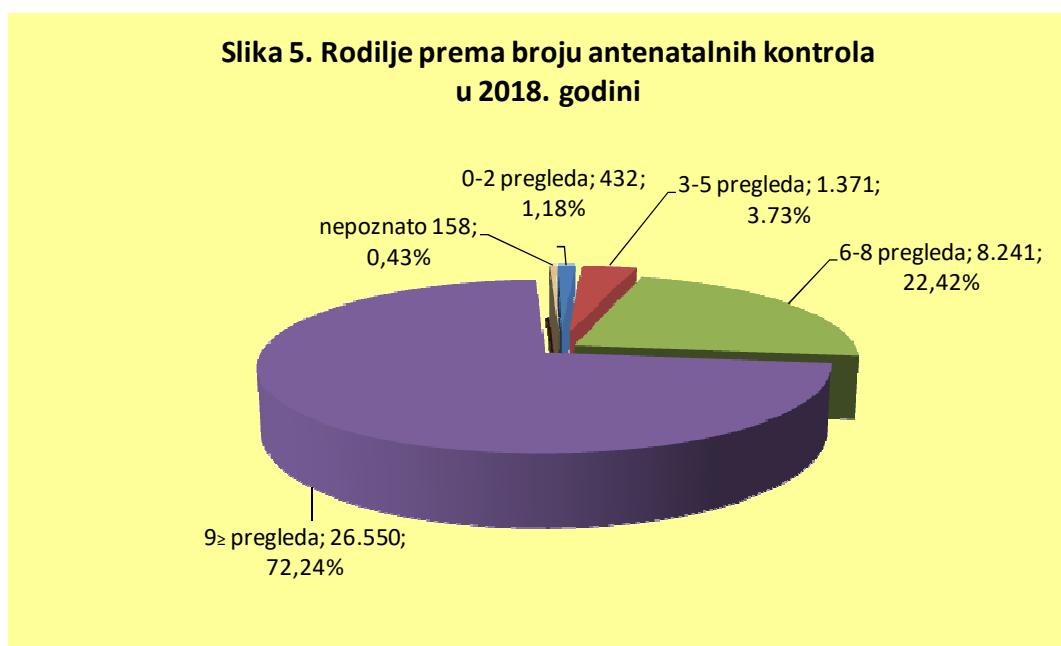
Tablica 6. Roditelji prema broju ranijih pobačaja u razdoblju od 2001. do 2018. godine

godina	ukupno roditelja	0 dosadašnjih pobačaja	1 pobačaj	2 pobačaja	3 i više pobačaja	nepoznat broj ranijih pobačaja
2001.	38.666 100%	31.583 81,68%	5.324 13,77%	1.283 3,32%	476 1,23%	-
2002.	39.408 100%	31.913 80,98%	5.715 14,50%	1.316 3,34%	464 1,17%	-
2003.	38.925 100%	31.696 81,43%	5.562 14,29%	1.231 3,16%	436 1,12%	-
2004.	40.211 100%	33.009 82,09%	5.538 13,77%	1.246 3,09%	418 1,03%	-
2005.	42.248 100%	34.493 81,64%	5.985 14,17%	1.378 3,26%	392 0,93%	-
2006.	41.323 100%	33.875 81,98%	5.729 13,85%	1.302 3,15%	417 1,01%	-
2007.	41.711 100%	34.197 81,99%	5.773 13,84%	1.338 3,21%	403 1,00%	-
2008.	43.336 100%	35.329 81,52%	6.221 14,36%	1.347 3,10%	439 1,01%	-
2009.	44.068 100%	36.471 82,76%	5.877 13,33%	1.276 2,90%	434 0,98%	-
2010.	42.688 100%	35.519 83,21%	5.572 13,05%	1.217 2,85%	380 0,89%	-
2011.	40.629 100%	33.497 82,45%	5.525 13,60%	1.221 3,01%	386 0,95%	-
2012.	41.091 100%	33.886 82,47%	5.601 13,63%	1.222 2,97%	378 0,92%	-
2013.	39.428 100%	32.500 82,43%	5.398 13,69%	1.168 2,96%	362 0,92%	-
2014.	39.132 100%	32.237 82,37%	5.308 13,6%	1.187 3,03%	400 1,02%	-
2015.	36.866 100%	30.335 82,28%	5.035 13,67%	1.095 2,97%	401 1,09%	-
2016.	37.107 100%	30.685 82,69%	4.959 13,36%	1.086 2,93%	377 1,02%	-
2017.	36.101 100%	20.186 55,92%	4.851 13,44%	1.135 3,14%	419 1,16%	9.510 26,34%
2018.	36.752 100%	27.265 74,19%	5.099 13,63%	1.189 3,23%	431 1,17%	2.768 7,53%

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. g. (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2018. godinu)

Antenatalna skrb

Iako na perinatalni mortalitet utječe niz isprepletenih činitelja, od onih socijalne i gospodarske prirode do bioloških, smatra se da dobra antenatalna skrb koja podrazumijeva odgovarajući broj pregleda u trudnoći i kvalitetu pregleda, sigurno može utjecati na tijek i ishod trudnoće. Prema rodilišnim podacima, registrirano je svega 58 rodilja (0,16%) s potpuno nekontroliranom trudnoćom, a 1,02% ih je bilo s 1 - 2 pregleda u trudnoći (374 rodilje). Najviše je rodilja, ukupno 72,24%, s optimalnom antenatalnom skrbi odnosno standardnim brojem pregleda u trudnoći (9 i više pregleda, a prema preporuci struke i Programu mjera zdravstvene zaštite). Udio nepoznatog broja antenatalnih kontrola je ispod 0,5%, što ukazuje na poboljšanje u kvaliteti dostavljenih rodilišnih podataka - slika 5.

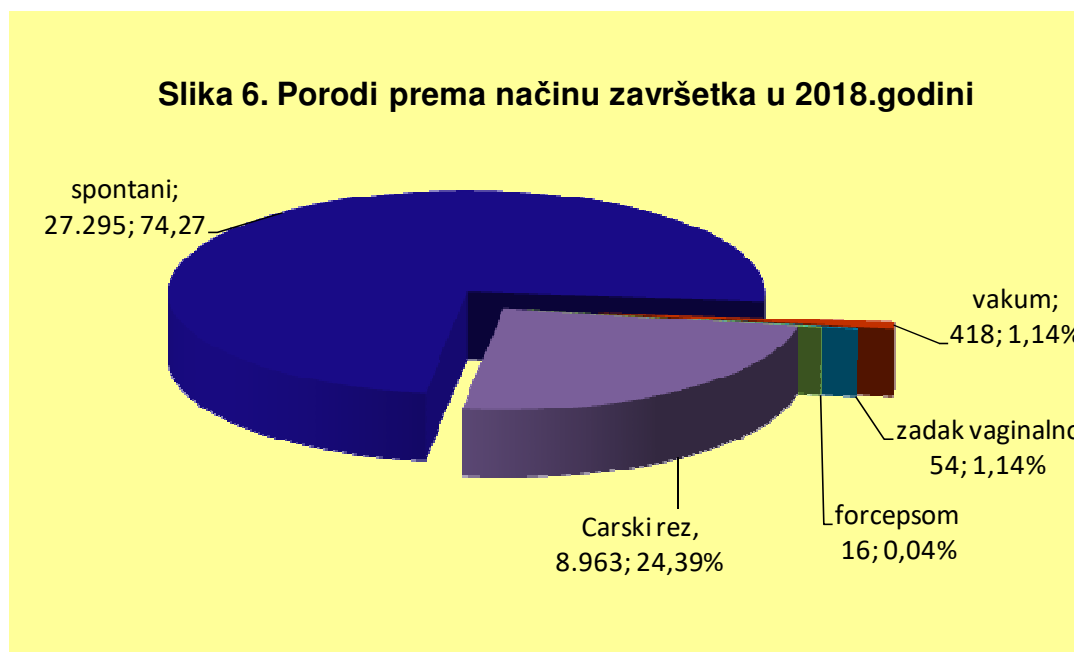


Značajan pokazatelj antenatalne skrbi je i vrijeme prvog pregleda u trudnoći, koje bi u dobro kontroliranim trudnoćama, a prema Planu i programu mjera zdravstvene zaštite, trebao biti proveden do navršenog 10. tjedna trudnoće. Ovaj kriterij je zadovoljen u 81,6% rodilja, a do 12. navršenog tjedna trudnoće u 90,9 % rodilja s poznatim podacima o vremenu prvog pregleda. U 2017. godini je prvi pregled do 10. navršenog tjedna imalo 80,9% rodilja, a do 12. navršenog tjedna 90,1% rodilja. Broj i udio nepoznatih podataka je smanjen od 23,6% u 2017. godini na 12,7% u 2018. godini, ali još uvijek ukazuje na manjkavosti u izvještavanju.

Porodi prema načinu završetka

U 2018. godini je rođeno 27.295 (74,27%) vaginalnim porodom završenim spontano, 418 odnosno 1,14% je dovršeno uz pomoć vakuum-ekstraktora, vaginalni (asistirani) porod zatkom je zabilježen u 54 tj. 0,15% poroda, a carskim rezom je rođeno 24,39% djece (slika 6.). U 2018. godini je bilo 8.964 carska reza, s blagim padom u odnosu na prethodnu godinu (9.127 carskih rezova u 2017. godini). Trend operativnog dovršenja poroda u većini zemalja raste, a Hrvatska je u usporedbi s drugim europskim zemljama prikazana u tablici 7. Inače problem porasta broja carskih rezova povezuje se s tumačenjem prava pacijenata na slobodan izbor, odnosno utjecajem volje rodilje na odluku o načinu dovršenja poroda čak i onda kad operativan način dovršenja poroda nije stručno opravdan, ali i povećanim oprezom struke vezano uz sve češće tužbe za eventualnu stručnu grešku u

trudnica s komplikacijama u trudnoći i/ili porodu i nepovoljnim perinatalnim ishodom. Ipak, primjena carskog reza isključivo prema stručnim smjernicama i „vraćanje“ prirodnom spontanom porodu, ukoliko drugačiji postupak nije neophodan, predstavlja pozitivan pomak nakon višegodišnjeg trenda porasta dovršenja poroda operativnim putem.



Tablica 7. Carski rezovi kao način dovršenja poroda u Hrvatskoj i nekim drugim zemljama u razdoblju 2001. – 2018. godine (stopa na 1.000 živorođenih)

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
2001.	119,12	124,74	132,47	211,80	188,61
2002.	140,25	136,79	140,67	231,96	206,14
2003.	141,60	143,53	152,90	247,46	221,16
2004.	149,06	142,79	160,08	258,93	235,55
2005.	159,70	154,69	171,33	277,73	244,19
2006.	161,95	162,82	183,68	279,64	258,11
2007.	162,71	167,71	195,65	280,03	271,46
2008.	170,50	186,59	204,78	294,47	280,03
2009.	175,27	178,76	212,42	294,47	288,03
2010.	187,50	190,71	224,88	325,06	288,84
2011.	175,08	195,96	232,73	334,12	283,18
2012.	186,09	196,64	243,86	352,92	288,35
2013.	188,76	204,84	248,72	352,66	287,85
2014.	196,50	209,90	254,37	363,64	292,96
2015.	207,20	207,50	253,60	372,10	286,90
2016.*	229,70	206,30	-	370,70	291,80
2017.**	249,50	-	-	-	-
2018.**	240,44	-	-	-	-

Izvori podataka: *OECD, srpanj 2019. godine

**Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2018. godinu)

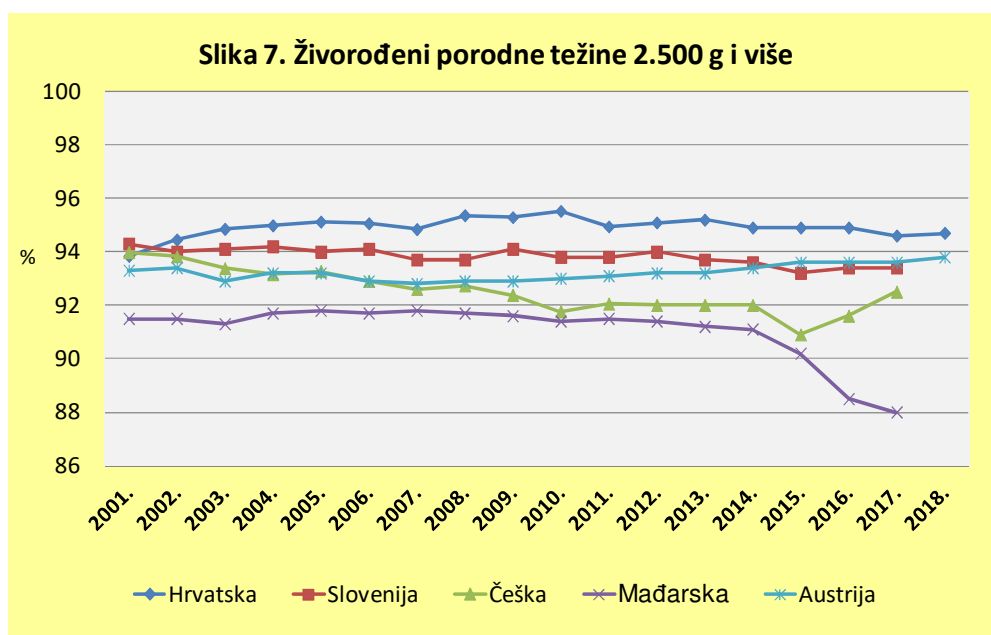
Porodna težina živorođenih

Udio živorođenih porodne težine ≥ 2.500 grama iznosi u 2018. godini 94,69% (tablica 8.) Prema porodnoj težini kao jednom od pokazatelja perinatalne skrbi, ali i socijalno-gospodarskih prilika, Hrvatska se ne razlikuje od zapadnoeuropskih ni većine post-tranzicijskih zemalja, čak ima i niži udio rođenih porodne težine ispod 2.500 grama – slika 7. Najviše živorođenih je porodne težine 3.000 – 3.500 grama (13.560, odnosno 36,38%). Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama) u 2018. godini iznosi 5,31% što ne odstupa od dugogodišnjeg kretanja oko 5% - tablica 8.

Tablica 8. Živorođeni u rodilištima Hrvatske prema porodnoj težini u razdoblju od 2001. do 2018. godine

godina	ukupno živorođenih	≤ 1.499 grama	1.500-2.499 grama	2.500 i više grama
2001.	38.887 100%	269 0,69%	1.649 4,24%	36.055 92,71
2002.	39.698 100%	270 0,68%	1.927 4,85%	37.420 94,26%
2003.	39.180 100%	263 0,67%	1.699 4,34%	37.161 94,85%
2004.	40.469 100%	307 0,76%	1.672 4,13%	38.436 94,97%
2005.	41.601 100%	306 0,72%	1.720 4,04%	40.499 95,12%
2006.	41.600 100%	300 0,72%	1.652 3,97%	39.564 95,06%
2007.	42.136 100%	319 0,75%	1.730 4,10%	39.983 94,89%
2008.	43.776 100%	345 0,78%	1.688 3,84%	41.743 95,4%
2009.	44.515 100%	339 0,76%	1.758 3,95%	42.418 95,29%
2010.	43.201 100%	285 0,66%	1.651 3,82%	41.265 95,52%
2011.	41.039 100%	347 0,85%	1.686 4,1%	39.006 95,05%
2012.	41.641 100%	304 0,73%	1.742 4,2%	39.595 95,09%
2013.	39.966 100%	299 0,75%	1.623 4,06%	38.044 95,19%
2014.	39.631 100%	346 0,87%	1.670 4,21	37.615 94,91
2015.	37.252 100%	309 0,83%	1.595 4,28	35.348 94,89
2016.	37.493 100%	324 0,86%	1.575 4,20%	35.594 94,94%
2017.	36.581 100%	302 0,83%	1586 4,33%	34.693 94,84%
2018.	37.277 100%	323 0,87%	1.656 4,44%	35.298 94,7%

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2018. godinu)



Rodilje prema broju plodova i ishodu

Od ukupno 36.752 poroda u 2018. godini, poroda s jednim djetetom je bilo 36.079 (98,16%). Blizanci su rođeni iz 663 poroda (1,80%), devet poroda je bilo s troje djece (0,02%), a jedan porod s četvorcima (0,002%). Među rođenima iz jednoplodnih poroda je bilo 35.942 živorođenih i 137 mrtvorodjenih (3,79/1.000 ukupno rođenih iz jednoplodnih poroda), iz blizanačkih trudnoća je bilo 1.304 živorođenih i 22 mrtvorodjenih (16,59/1.000 rođenih iz blizanačkih trudnoća), iz trudnoća s trojcima bilo je 27 živorođenih i iz trudnoće sa četvorcima je bilo 4 živorođene djece.

Maternalna smrtnost

U 2018. godini zbog komplikacija u trudnoći, porodu ili babinju u Hrvatskoj nije umrla niti jedna žena. Ukupna maternalna smrtnost iznosi 0/100.000 živorođenih kao i u 2017. godini.

Tablica 9. Maternalna smrtnost u Hrvatskoj i nekim drugim zemljama 2001.-2018. godine

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
2001.	2,44	22,89	8,82	5,15	6,63
2002.	9,98	0,00	4,31	8,26	2,55
2003.	7,56	0,00	7,47	7,40	2,60
2004.	7,44	11,23	8,19	4,20	3,80
2005.	7,06	16,59	14,68	5,13	3,84
2006.	9,65	15,83	13,23	8,01	2,57
2007.	14,32	15,14	2,62	8,20	3,93
2008.	6,86	10,09	5,85	17,15	2,57
2009.	13,46	4,62	2,53	18,66	2,62
2010.	9,22	0,00	2,56	15,50	1,27
2011.	9,71	4,56	10,12	10,22	2,56
2012.	7,20	9,08	5,53	9,97	1,27
2013.	5,00	4,74	1,87	14,66	1,26
2014.	2,50	9,45	5,46	6,56	8,57
2015.	2,70	4,84	3,61	14,18	4,74
2016.**	2,70	-	-	-	-
2017.**	0	-	-	-	-
2018.**	0	-	-	-	-

Izvori podataka: „Zdravlje za sve“, baza podataka SZO-a za 2001. - 2015. godinu

**Državni zavod za statistiku, interna dokumentacija za 2018. godinu

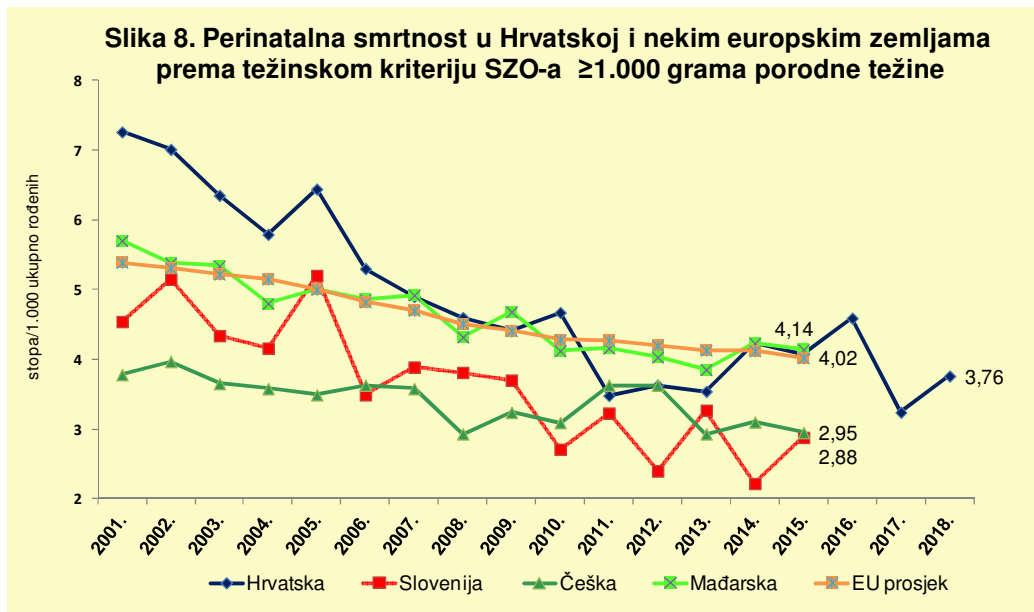
Perinatalna smrtnost

Perinatalna smrtnost kao važan pokazatelj zdravstvene skrbi, ali i utjecaja društvenih i gospodarskih prilika se nalazi u nekoliko međunarodnih statističkih baza različitih međunarodnih organizacija (UN, SZO, OECD, EUROSTAT). Međutim, različite definicije koje ove međunarodne organizacije koriste u izračunu istog pokazatelja, ali i zemlje koje šalju podatke prema vlastitim definicijama, uzrokuju otežano uspoređivanje ili ga potpuno onemogućuju.

Tako je Hrvatska do 2001. godine slala podatke o perinatalno umrlima prema upisu u matice rođenih odnosno prema vitalno-statističkim podacima. Od 2001. godine, nakon uvođenja novih zdravstveno-statističkih obrazaca „Prijave poroda“ i „Prijave perinatalne smrti“, Hrvatska je u mogućnosti u potpunosti poštovati preporučenu definiciju Svjetske zdravstvene organizacije i dostavljati podatke o rođenima i perinatalno umrlima za djecu porodne težine iznad 1.000 grama..

Perinatalni mortalitet izračunat prema preporučenoj metodologiji Svjetske zdravstvene organizacije za međunarodne usporedbe u Hrvatskoj iznosi 3,8/1.000 rođenih porodne težine ≥ 1.000 grama, što je nešto viša vrijednost nego u 2017. godini kada je iznosio 3,2/1.000 rođenih porodne težine ≥ 1.000 grama – slika 8. Perinatalno umrlih ≥ 1.000 grama u 2018. godini je bilo 140 od ukupno 230 perinatalno umrlih porodne težine ≥ 500 grama (u 2017. godini 119/211). Ukupni perinatalni mortalitet u koji su uključeni svi ≥ 500 grama je 6,1/1.000 rođenih (u 2017. godini 5,7/1.000 rođenih). U 2018. godini je bilo i 9 mrtvorodenih i 12 umrlih u ranom neonatalnom razdoblju porodne težine < 500 grama, a koji nisu uračunati u izračun perinatalnog mortaliteta prema metodologiji zdravstvene statistike koja uključuje rođene ≥ 500 grama porodne težine. Ukoliko se perinatalni mortalitet izračunava u odnosu na trajanje trudnoće, za rođene ≥ 22 navršena tjedna, stopa u 2018. godini iznosi 6,7/1.000 ukupno rođenih, a perinatalno umrlih je 251 u našim zdravstvenim ustanovama i jedno novorođenče je umrlo na liječenju u inozemstvu.

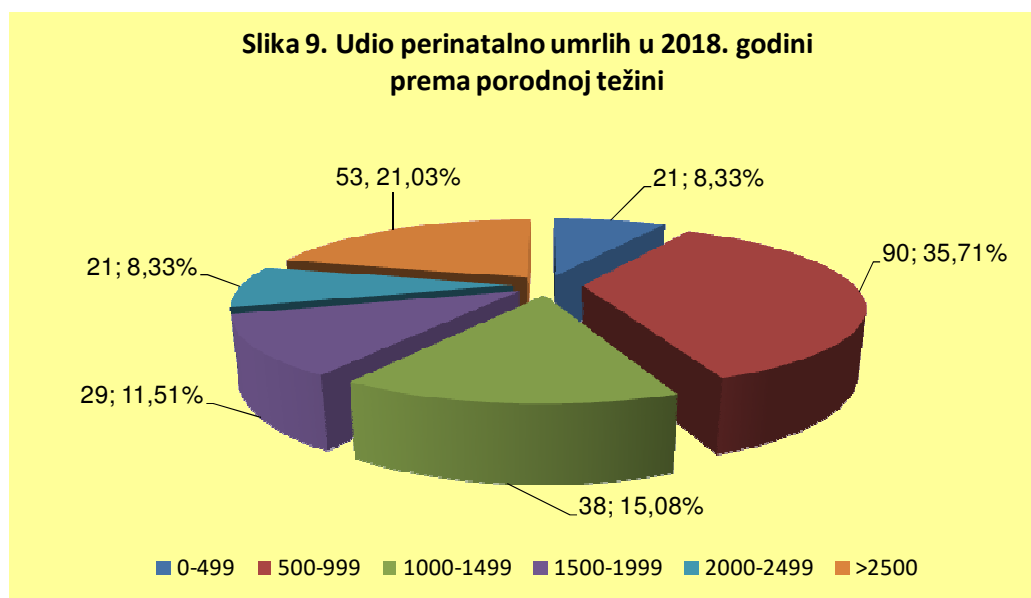
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2018. godini je perinatalno umrlo 251 dijete odnosno 6,7/1.000 ukupno rođenih (u 2017. godini 221 dijete ili 6,0/1.000 ukupno rođenih). Među perinatalno umrlima je bilo 164 mrtvorodena sa stopom mrtvorodenja 4,4/1.000 ukupno rođenih (u 2016. godini 169 mrtvorodenih odnosno 4,5‰) i 87 umrle novorođenčadi u dobi do sedam dana (stopa rane neonatalne smrtnosti 2,4‰). Vitalno-statistički podaci se prikupljaju za sve živorođene neovisno o težini ili trajanju trudnoće, a za mrtvorodene prema preporuci SZO-a za nacionalne statistike, od najmanje 500 grama težine ili najmanje 22 navršena tjedna trajanja trudnoće, a uključena su perinatalno umrla djeca čija majka ima stalno prebivalište u Hrvatskoj najmanje godinu dana ili dulje. SZO za međunarodne usporedbe u perinatalnoj smrtnosti preporuča kao usporedni kriterij porodnu težinu ≥ 1.000 grama ili trajanje trudnoće ≥ 28 tjedana, jer sve države nisu u mogućnosti osigurati kvalitetno prikupljanje podataka o živorođenima i mrtvorodenima ispod navedene težine i trajanja trudnoće. Ukoliko države dostave podatke o perinatalno umrlima za bazu „Zdravlje za sve“ prema vitalno-statističkim izvorima (matice rođenih i umrlih) ovi pokazatelji nisu posve usporedivi, ali daju okvirnu sliku o kretanju perinatalnog mortaliteta.



Perinatalna smrtnost u Hrvatskoj je najvećim dijelom uvjetovana umiranjem djece niskih težinskih skupina, posebice onih izrazito niske porodne težine (< 1.000 g) i vrlo niske porodne težine ($1.000 - 1.499$ g).

U 2018. godini je, prema bazi poroda HZJZ-a, ukupno rođeno 2.166 djece (2017. godine je bilo 2.005) niskih težinskih skupina (< 2.500 grama) od kojih je bilo 2.043 živorođenih. Djeca iz tih težinskih skupina (123 mrtvorodenih i 77 umrlih u dobi 0-6 navršenih dana) čine 79,4% svih perinatalno umrlih u 2018. godini (slika 9.), dok su u 2017. godini bili u udjelu od 78,1%.

Vodeći uzroci mrtvorodenja su komplikacije u trudnoći u 49,1%, najčešće povezane s patologijom posteljice ili pupkovine (26,4% ukupnih mrtvorodenja), slijedi skupina različitih uzroka u 25,8% među kojima prevladava fetalna smrt nepoznatog uzroka u 8,2% ukupnih mrtvorodenja, perinatalne infekcije u 8,8%, porodna asfiksija i kongenitalne malformacije u udjelu od po 8,2% - slika 14. Vodeći uzroci ranih neonatalnih smrti su kongenitalne malformacije u 31,5%, perinatalne infekcije u 20,7%, poremećaji povezani s komplikacijama u trudnoći u 19,6% među kojima su najučestaliji poremećaji u višeplođnim trudnoćama u 12%, prematuritet s posljedičnim respiracijskim distresom i/ili intraventrikularnim krvarenjem u 18,5%, bolesti majke i različiti pojedinačni poremećaji u 6,5% i porodna asfiksija u 3,3% - slika 10.



Slika 10. Perinatalno umrli prema uzrocima smrti u 2018. godini

